

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul

Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Directorul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

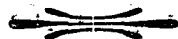
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Pfocuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU

licențiat în drept student în filosofie

S U M A R :

Circularea Ministerială relativă la aplicarea Legii Cambiale cu o notă de I. Mănescu.
Dreptul comun din Ardeal și noua Lege Cambială de Octavian Popa, magistrat.

Jurisprudențe Civile.
Jurisprudențe Comerciale.
Jurisprudențe procedurale.
Jurisprudențe la diverse legi cu o notă de Al. Ulviniănu.

Se publică hotărârile instanțelor de recurs, hotărâri ale ori căror instanțe dacă sunt adnotate; cum și articole doctrinare.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Sub tipar:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu

prim-președinte Trib. Arad

Nic. V. Mândru

Jude-președinte Trib. Arad

Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

A apărut:

Consiliul legislativ

Colecțiune

de

Legi și Regulamente

Legi 1934

A ă p ă r u t

Constantin Sudețeanu: Opinia publică
Cluj 1935.

Ion Coljescu Delaturda: Spirit și materle
Eroismul în viața de stat. Cluj 1935.

Dr. Carol Nesselrode: Procedura privitoare
Ed. III Oradea 1935. **Ocrotirea Minorilor.**

St Fabius: Proectul de cod penal.

A APĂRUT:

Buletinul Legilor

**Care publică legile,
regulamentele și in-
strucțiunile la câte-
va zile dela publica-
rea lor oficială sub
direcțiunea**

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați . . . 500 " "

Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apei Cluj**

A apărut

Vasile M. Theodorescu

Prim-președinte al Trib. Timiș-Torontal

**Unificarea legislațiunii
procedurale penale**

Reflexiuni în jurul proiectului din 1935
cu o prefață de

Ion Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj,
Timișoara, 1935.

Dr. Ioan Boroș

**Posesiunea și
operarea posesiuni**

studiu doctrinar

Orădea 1935.

Art. 61 și 62 din Legea Cambii

(Circulara Nr. 45107 din 7 Mai 1935 a Ministerului de Justiție)

Vă este cunoscut că legea Nr. 58/934 asupra cambiei și biletului la ordin a abrogat dispozițiunile din legile de procedură în vigoare în teritoriile alipite cu privire la mandatul de plată emis în baza unei cambii sau bilet la ordin.

Dispozițiunile abrogate au fost înlocuite prin art. 61 și 62 din legea asupra cambiei și biletului la ordin.

Art. 61 din această lege acordă cambiei și biletului la ordin valoarea de titlu executor.

Caracterul executor al unui act, altul decât o hotărâre judecătorească, nu este necunoscut legislațiunii din ținuturile aplicite, întru cât se recunoaște caractere executoriu actelor notariale publice.

Legiuitorul din 1934 a mers mai departe și a acordat înscrisului sub semnătură privată, care îmbracă forma unei cambii sau a unui bilet la ordin, aceeași credință pe care o acordă actului notarial, deci și aceeași putere executorie, adăugând astfel încă o categorie de „acte publice executorii” le cele enumerate de legile de execuție.

Ceea ce pentru legislațiunea teritoriilor alipite pare nou, este „investirea cu formula executorie a titlului”.

Constituțiunea prin art. 40 prevede că hotărârile organelor puterii judecătorești se pronunță în numele legii și se execută în numele Regelui. Investirea cu formula executorie, nu este decât aplicațiunea acestui principiu; instanța judecătorească investind un act cu formula executorie, constată că actul este susceptibil de a fi executat și ordonă executarea lui.

Intinzând aplicabilitatea art. 135 din procedura civilă în vigoare în Vechiul Regat și în teritoriile alipite, legiuitorul nu a făcut alt decât să prevadă pentru cambii formata pe care instanțele judecătorești o vor întrebuiți în exercitarea dreptului conferit prin art. 40 din Constituțiune.

Față de textul art. 61 și 62 al legii, care de mai multe ori repetă cuvântul „executare” și de desbaterile ce au avut loc în Adunările Leguitoare, cu ocaziunea votării legii, nu poate fi îndoială că tot ce urmează investirii cambiei cu formula executorie sunt acte de executare:

Cu ocaziunea aceluiași desbateri s'a pus chestiunea dacă legiuitorul, prevăzând opoziția împotriva cambiei, a înțeles să deroge dela dreptul comun în vigoare în Vechiul Regat, creând prin opoziție o instituțiune nouă sau această terminologie echivalează cu contestația la executarea cunoscută de aceeași legiuire, și din răspunsul raportorului legii la Senat rezultă că ele se confundă.

Pentru teritoriile alipite contestația-opoziție la executare este o instituție nouă în destul de reglementată în art. 62; ea se va face în formele prevăzute de lege pentru acțiune.

Somațiunea, adică încunoștințarea făcută debitorului de urmărirea ce se începe împotriva-i, chiar în legiuirea Vechiului Regat nu este cunoscută sub denumirea de somațiune, decât în materie de urmărirea mobilare, pentru urmărirea imobiliară această încunoștințare purtând denumirea de comandament.

Când, deci, legiuitorul din 1934 întrebuițează terminologia de somațiune, el se referă numai la actul prin care debitorul este încunoștințat de urmărirea ce se întreprinde împotriva-l. A admite contrariul ar fi, a socoti necesar ca în materie de executare cambială, în urmărirea imobiliară, comandamentul să fie precedat de o somațiune.

Legile execuționale din teritoriile alipite nu cunosc denumirea de somațiune sau de comandament. În sistemul acestor legiuri, încunoștințarea debitorului de urmărirea se face prin comunicarea încheierii care ordonă execuția, comunicare ce se face potrivit legilor locale și anume la executările mobiliare cu ocazia consemnării lucrurilor mișcătoare supuse execuției, iar la execuțiile imobiliare prin comunicarea încheierii.

Legiuitorul din 1934 nu a înțeles să deroge dela dispozițiunile de drept comun în materie de executare, deci încheierea de ordonarea execuției este actul la care legiuitorul s'a referit întrebuițând în art. 61 și 63 din lege cuvintele „somațiune la executare”.

Dela comunicarea acestui act urmează a se socoti termenul de 5 zile, pe care legiuitorul îl acordă, pentru a face opoziție la executare.

Competință. Legea cambiei și biletului la ordin nu a derogat dela competența de drept comun prevăzută de legile procedurale în vigoare. Sunt deci aplicabile dispozițiunile din legile de procedură în vigoare în teritoriile alipite.

În ce privește competența după valoare, legea Nr. 58/934, prin art. 61, alin. 3, fixează competența judecătoreștii până la 50.000 lei inclusiv (sumă arătată în cambie, iar nu suma reclamată; care poate include dobânda legală, cheltuielile de protest sau altele, arătate în art. 53 și 54 din lege).

Cererea de investire. Deținătorul cambiei va trebui să adreseze instanței competență o cerere de investire cu formula executorie a cambiei sau biletului la ordin.

Cererea va fi timbrată cu 14 lei, 27 lei sau 66 lei; potrivit art. 6. § 2 legea timbrului.

Pe lângă cerere, petiționarul va depune cambie (biletul la ordin) în original și actul de protest; de va fi fost făcut.

Cercetarea cererii. Instanța judecătorească va cerceta dacă titlul depus întrunește condițiunile unei cambii (bilet la ordin) și dacă este ajuns la scadență.

Dacă aceste condițiuni sunt întrunite, instanța (la tribunale, completul tribunalului, iar nu președintele sau un judecător singular) va ordona prin încheiere investirea cu formula executorie.

Formula executorie va purta un număr de ordine; din registrul prevăzut de art. 64, litera f din regulamentul pentru serviciul interior al grăfelor tribunalelor, registrul va fi ținut și la judecătorii.

Titlul executor (cambia sau biletul la ordin, investit cu formula executorie) va fi eliberat împreună cu anexele depuse, petiționarului.

Cererea de executare. Deținătorul titlului executor care voiește să execute titlul va face instanței care a investit cambie (biletul la ordin) o cerere de executare.

Cererea de executare va fi timbrată potrivit art. 12, § 2 din legea timbrului.

Pe lângă cerere se va alătura originalul titlului executor, (cambia sau biletul la ordin, investit cu formula executorie), actul de protest, de va fi fost făcut, actele justificând cheltuielile făcute (art. 53 din legea Nr. 58/934). Dacă o dobândă a fost stipulată în cerere, va trebui să se arate și cuantumul dobânzii datorite.

Cerere de executare va trebui să indice numele și domiciliul persoanelor împotriva cărora executarea se voiește a se îndrepta, judecătoria sau judecătorii în circumscripția sau circumscripțiile cărora urmează a se efectua execuția iar dacă execuția ce se cere este o execuție imobiliară, se va indica imobilul prin număr exact al cărții funduare, corpul de avere și numărul te-

pografic, arătându-se instanța de carte funduară competentă să efectueze execuția.

Ordonarea executării. Instanța judecătorească (la tribunale, completul tribunalului, iar nu președintele ori un judecător singular) va cerceta cererea stabilind de pe actele depuse, suma datorită în capital, dobânzi și cheltuieli justificate și va ordona executarea pentru toate acestea, obligând în același timp și la plata cheltuielilor necesitate atât de cererea de investire cât și de cea de executare, iar de va fi locul și onorariul avocațial, potrivit tarifului minimal al onorariilor avocațiale, prin asemănare cu tariful pentru mandatele de plată cambiale.

Incheierea de ordonarea execuției va trebui să cuprindă încă transcrierea exactă a cambiei sau a protestului, precum și a celorlalte acte, prin care rezultă suma datorită (art. 61 din legea Nr. 58/934).

Dacă executarea ce se voiește a se înreprinde este o executare mobilă și dacă ea urmează a se efectua în circumscripțiunea judecătorească, instanța judecătorească va delega cu executarea pe portărelul delegat pe lângă judecătorie sau un alt delegat judecătoresc, dacă însă urmărirea urmează a se efectua în afara circumscripțiunii judecătorești, va face comisiune rogatorie către judecătoria sau judecătoriile unde urmărirea cată a se efectua, pentru desemnarea portărelului sau delegatului judecătoresc.

Dacă instanța care ordonă executarea este tribunalul și dacă executarea urmează a se efectua în circumscripțiunea acelui tribunal, corpul portăreilor va fi delegat cu executarea, iar dacă ea urmează a se efectua în circumscripțiunea altui tribunal, se va face comisiune rogatorie la tribunalul locului de executare.

Dacă executarea ce se voiește a se întreprinde este o executare imobiliară, instanța judecătorească va trimite incheierea de ordonarea execuției, instanței de carte funduară competentă să efectueze execuția.

Efectuarea execuției se face potrivit prevederilor legii de execuție, dela care legea cambială nu derogă.

Opoziția. În termen de 5 zile, socotite potrivit art. 96 din legea cambială, dela comunicarea incheierii ordonând executarea, debitorul poate face opoziție la instanța care a investit cambia cu formula executorie.

Opoziția va fi timbrată potrivit art. 8, § 1 și 2 din legea timbrului.

Instanța judecătorească primind opoziția va fixa termenul de judecată, citând atât pe creditor cât și pe debitorul opozițant. Ea se judecă potrivit regulilor de drept comun aplicabile acțiunilor, cu derogările prevăzute de art. 63 din legea cambială.

Opoziția nu suspendă executarea.

Instanța judecătorească va putea însă ordona suspendarea executării „dacă oponentul nu recunoaște semnătura înscriindu-se în fals, sau nu recunoaște procura”.

Cuvintele „înscriindu-se în fals” sunt o expresiune generală prin care se exprimă ideea că oponentul care contestă semnătura de pe cambie, trebuie să indice pe autorul falsului și să ceară deschiderea acțiunii publice în contra acestuia.

Deschiderea acțiunii publice se face de asemeni după procedura penală locală, adică prin facerea unui denunț de fals, care se va alătura la opoziție și pe care instanța îl va trimite din oficiu la parchet, fiind vorba de o infracțiune ce se urmărește, din oficiu.

Este cert că un denunț oarecare, formulat în termni vagi, și în deosebi fără indicarea autorului, nu va fi acceptat ca un motiv de suspendare a execuției.

Legiuitorul se folosește de expresiunea „înscriere în

fals”, în sens general, pentru a limita suspendarea execuției la cazul când se cere deschiderea acțiunii publice, ceea ce se face potrivit legilor locale.

Dacă instanța suspendă execuțiunea, înștiințează despre aceasta instanța care efectuează execuția, care nu va mai continua procedura de urmărire.

Toate actele de urmărire până atunci efectuate rămân valabile.

Dacă suspendarea execuției va fi ridicată fie prin respingerea opoziției, fie printr'o încheiere dată în cursul procedurii, portărelul și instanța de carte funduară vor fi de asemeni înștiințați. Cum însă este posibil ca instanța superioară să reformeze hotărârea primei instanțe, ridicarea suspendării se va comunica instanței de carte funduară numai după ce ea va rămâne definitivă. Astfel s'ar face, eventual, schimbări prea dese în mențiunile din cartea funduară, fără de nicio utilitate.

Se mai poate întâmpla ca oponentul să nu știe dacă semnătura este sau nu a sa, înainte de a vedea originalul. În acest caz, instanța nu poate suspenda acțiunea decât dacă în ședință oponentul declară că semnătura sa a fost falsificată, în care caz o copie de pe procesul-verbal ce se încheie se va trimite parchetului.

Dacă acțiunea publică nu poate fi deschisă pentru că autorul falsului a murit, este amnistiat sau beneficiază de prescripțiune, instanța de judecată va aplica regulile locale referitoare la verificarea de scripte, putând suspenda executarea dacă falsul este evident, căci poate exista fals, fără ca autorul să poată fi urmărit. Ar fi într'adevăr irațional ca atunci când instanța constată că semnătura nu este a oponentului, totuși să nu suspende execuțiunea contra lui.

Ministru, VALERIU POP
Director, Al. M. Iliescu

NOTĂ. — *Asupra acestei chestiuni am scris un articol în această revistă No. 3 care a apărut în Martie, a. c. Circulara de mai sus este alcătuită în aceleași vederi, ca și articolul nostru. Unde diferențiază este asupra somațiilor.*

Circulara Ministerială, emite părerea că, legiuitorul întrebându-l în art 61 și 63 cuvintele „somațiune la executare”, s'a referit, pentru Ardeal, la încheierea de ordonarea execuției.

Ce greu ne unificăm!

Cum poate fi tot una somațiunea la executare, cu încheierea prin care se ordonă executarea?

Această încheiere se dă de instanță, atât în Ardeal cât și în Regat.

Cea ce este nou pentru Ardeal este somațiunea de executare. Ea există în vechiul regat.

Ar fi să se supprime acest act dacă în Ardeal s'ar egala cu încheierea de executare.

Afară de acesta, încheierea de ordonare a executării este un act al instanței, pe când somațiunea la executare este un act al agentului de execuție.

Comunicarea încheierii prin care s'a ordonat executarea nu poate suplini comunicarea somații de executare, căci nu poate îndeplini rolul pe care legea îl dă somații.

Art. 62 din Legea Cambii zice:

„În termen de 5 zile dela primirea somații, debitorul poate face opoziție la executare” deci nu dela predarea încheierii prin care s'a ordonat executarea.

Încheierea prin care se ordonă executarea este adresată agentului de execuție, nu debitorului.

Consecința, ar fi că debitorul ar putea să facă opozi-

ziția ori când, atâta vreme cât nu i s'a făcut somațiunea. Somațiunea este un act propriu legislației din vechiul regat, și atunci când legiuitorul, la enunțat numai, el trebuie edictat, în legislația vechiului regat, și făcut conform, normelor legii în care se găsește enunțat.

Circulara Ministerului, creiază o altă somație, care ar trebui să fie specifică Ardealului, deci contrariu nu numai etimologiei și spiritului de unificare, dar și însași legii Cambii.

Normativ pentru justiție rămâne următoarele articole din proc. civ. R.

„Art. 387. Nici o hotărâre sau titlu executor, nu se va putea executa, decât numai după ce se va fi încunoscintat datornicului odată cu somațiunea.

„Art. 388. Cu cel puțin o zi înainte de orice execuție agentul ce are să execute, va face o somație datornicului la care se va alătura și copia titlului ce se execută.

Atâta vreme cât debitorul nu se va afla în fața, actualul numit somație, emis dela agentul de execuție, ori ce urmărire este ilegală, și ea urmează să fie anulată de instanța la cererea debitorului.

I. MĂNESCU

Dreptul comun din Ardeal și noua lege cambială.

Codul comercial român care cuprindea, până la votarea noui legi cambiale din 1934 și dispozițiunile privitoare la cambie, chiar prin articolul întâiu enunță principiul, că în materie comercială dispozițiunile codului civil formează dreptul supletoriu. Prin cod civil sunt a se înțelege nu numai codul civil, ci și procedura și în general toate legiuirile civile. (V. Eftimie Antonescu Codul comercial volumul I, editia II, 1925 București, La art. 1).

Codul comercial italian, austriac și maghiar au consacrat același principiu cu deosebirea, că dacă nu dispune codul comercial se aplică uzurile comerciale și numai în rândul al 3-lea, dreptul civil și procedura civilă.

Din motive de oportunitate prin legea nouă, legiferându-se dreptul cambial aparte și făcându-se astfel unificarea legislativă în cece privește cambia, acesta a fost scos din codul comercial. Nu există însă nici-o îndoială, că în materie cambială chiar după punerea în vigoare a noui legi cambiale pe teritoriul de aplicațiune al dreptului comercial român este a se aplica art. 1 din acest cod, deci acolo unde legea nu dispune se vor aplica normele dreptului și a procedurii civile. În Ardeal, pe baza aceluiași principiu este a se aplica codul civil și procedura civilă ardeleană. De aci rezultă o consecință lesne de înțeles: se poate întâmpla ca în virtutea acestor dispozițiuni supletorii diferite, legea cambială, care ar trebui să se aplice într'un singur fel, pe întreg teritoriul țării, să se aplice cel puțin, în unele privințe, în mod diferit.

Asemenea anomalii, cari nu se referă numai la formele procedurale, schimbă uneori chiar prevederile legii. Așa e de ex. în materia excepțiunilor personale.

Art. 63 al. II al legii prevede „Excepțiunile personale vor trebui să fie de grabnică soluțiune” și întotdeauna întemeiate pe o probă scrisă. Aceasta restrângere se găsea și în articolul 349 C. comer-

cial abrogat („Excepțiunile personale vor trebui să fie întemeiate pe o probă scrisă”).

Interpretând această dispozițiune a legii, Curtea de Casație a ajuns la concepția, că art. 349 trebuie complectat cu art. 55 (când codicele comercial cere proba în scris, proba testimonială nu poate fi admisă decât în cazurile în care este permisă și de codicele civil), care face trimitere la codicele civil. Deci potrivit art. 1197 C. civ. proba cu martori sau jurământul supletoriu sunt admisibile oridecâteori există un început de dovadă scrisă. (V. Mihail Pașcanu Drept cambial român Buc. Cultura Națională ed. 1, pag. 114 și urm.), alăturându-se acestei păreri Pașcanu zice „art. 349 C. com. nu poate fi interpretat decât cu ajutorul art. 55 C. com. Legea nu trebuie înțeleasă în sensul, că exige neapărat o probă literală emanând dela adversar, potrivit concepțiunii cunoscute a dreptului comun. Altminteri excepțiunile n'ar mai fi înțelese ca urmând să fie dovedite, ci ca dovedite gata”.

În aplicarea art. 63 al. II. din noua lege cambială textele fiind aceleași de sigur și soluțiunea va fi aceeași.

Care va fi situațiunea în Ardeal pe teritoriul de aplicare al codului civil și procedurii civile ardelene?...

Legea cambială, neprevezând nici-o soluție, și art. 1. Codului comercial, trimitându-ne la uzuri, iar în lipsa acestora la Codul și procedura civilă, va trebui să găsim aci soluția. Nu se poate susține și nu se poate argumenta în sensul, că art. 55 al codicelui comercial român și art. 1197 al codicelui civil, ar fi aplicabile aci, căci nu au fost nici odată introduse, iar o introducere implicită, prin interpretarea intenției legiuitorului nu se poate concepe.

E locul să arătăm însă aci, că în materie de probațiune sistemul ardelean e mai larg, decât sistemul de drept comun din vechiul Regat, căci admite proba cu martori până la ori-ce limită. Art. 286 din Procedura civilă e clar în aceasta privință, iar expunerea de motive arată că „procedura civilă nu supune la restricții probațiunea cu martori, nici cu considerare la valoarea pricinii, nici la numărul martorilor. (Procedura civilă Moisil, Cluj, 1924 pag. 129), iar jurământul supletoriu e admisibil ori de câte ori partea a făcut un început de dovadă, care poate fi nu numai scrisă, ci și cu martori.

Așa fiind și întrucât procedura în materie cambială e prevăzută la art. 606—619 din această lege și întrucât în materia probațiunii l. cambială nu prevede norme speciale (V. Dr. Nagy Francisc; A magyar váltó jog kézikönyve — Manual de drept cambial maghiar. B. Pesta 1910 ed. VI. pag. 471 și urm.), până la noua lege cambială din 1934 și în aceasta materie probațiunea se făcea conform procedurii civile.

Or, odată cu introducerea legii noi, probațiunea excepțiunilor personale se face așa cum arată art. 63 prin proba scrisă, dar aci nu mai avem corectivul art. 1197 C. civil și începutul de dovadă nu poate îndreptăți pe judecător la admiterea dovezii cu martori sau a jurământului supletoriu. Suntem astfel în situațiunea paradoxală, că într-un sistem cu procedura de dovedire mai largă (sist. ardelean) soluțiunea dată acestei probleme e mult mai strâmtă decât în sistemul românesc, prin firea lui mai restrictiv în cece privește probațiunea, și, suntem

în situațiunea curioasă, că o lege de unificare se aplică în mod deosebit pe teritoriul țării, fiindcă dreptul comun supletoriu e deosebit.

Observațiunea aceasta e însă valabilă și în ceace privește somațiunea la executare. (Art. 61 I. cambială) care pe teritoriul de aplicațiune al procedurii române se întregește cu dispozițiunea cuprinsă în art. 388. Procedura civilă, neintrodus în Ardeal. Astfel în Vechiul Regat între somațiune și executare vor trece 24 ore libere, iar în Ardeal se vor face concomitent, fiindcă legea nu prevede nimic. O parte din jurisprudență, considerând, că nu se poate somațiune fără un termen de executare, a încercat să tragă termenul din art. 62 I. cambială. (În termen de 5 zile dela primirea somațiunii, debitorul poate face opoziție la executare, susținând că acest termen de 5 zile e dat și ca termen de gândire și executare pentru debitor). Raționamentul e greșit evident el e contrar textului, dar e contrar și spiritului legii, fiindcă în felul acesta se încalcă principiul din art. 61 privitor la valoarea de titlu executor a cambiei. Opoziția nu mai e o cale de atac la executare, cum reiese din lege, ci devine sinonimă cu excepțiunile cambiale din leg. cambială ardeleană.

Astfel, dacă un debitor înaintează opoziție înainte de 5 zile și cere suspendarea executării, nici nu s'ar mai ajunge la executare, ci s'ar desbata procesul născut depe urma opoziției fără a se putea executa până la respingerea acesteia, ceiace ar fi un regres în ceace privește rapiditatea, chiar față de legile trecute. Soluțiunea e desigur greșită, instanțele totuși au încercat să corecteze cumva lipsurile legii, care a uitat să introducă și art. 388 Pr. civ. rom. în Ardeal.

În fine, ca să terminăm, art. 62 a introdus înscrierea în fals, făcând în privința aceasta la fel cu multe legi de unificare, dar uitând că întreaga procedură privitoare la verificarea scriptelor, se află în art. 162—184 Pr. civ. rom. neintroduse în Ardeal. În privința aceasta tot ce se poate face în legislațiunea ardeleană este, de a privi înscrierea în fals, fie principală fie incidentală, ca un denunț penal și a trimite cauza la Parchet pentru cercetări penale.

Pentru remedierea acestei situațiuni, un singur mijloc e eficace: introducerea, la dispozițiuni tranzitorii, printr-un singur articol, a dispozițiunilor de drept comun arătate mai sus. În felul acesta legea cambială, lege de unificare, se va aplica în adevăr la fel și dincolo și dincoace de Carpați. Cu acest prilej însă poate, legiuitorul ar mai trebui să soluționeze încă o problemă: chestiunea timbrării. Se știe în adevăr, că pentru acțiunile cambiale se plătește impozit proporțional 0.60% din valoare. Prin introducerea investiției cu formula executorie acest impozit nu se mai plătește, ci numai o taxă fixă de 27 lei pentru investire. Diferența e considerabilă. În adevăr la un milion lei, 0.60% este 6.000 lei, iar prin investire numai 27 lei. Nu știm dacă a fost în intențiunea legiuitorului să ajungă la acest rezultat sau nu. Il semnalăm numai fiindcă în timpurile de azi, dacă există o scutire de timbru proporțional în cauzele cambiale, această scutire nu trebuie să se facă numai dintr'o omisiune de-a pune de acord legea timbrului cu noua lege cambială.

Octavian Popa magistrat

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Dec. No. 650—1934. Președintele N. Bădescu-Roșiori, cons.

Deosebirea între separarea de pat și masă prevăzută de art. 98 leg. m. care este de interes privat, de cea prevăzută de art. 99, care are caracter obligatoriu.

Flecarea din soții, care au cerut divorțul, trebuie să se arde despărțirea după expirarea termenului de încercare; — cererea unuia nu profită celalaltui sot.

Ceace legitimează pensia alimentară provizorie a soției este necesitatea.

Considerând, cu privire la motivul I de casare, că art. 98 din legea matr. dispune că pe durata procesului de divorț și la cererea oricăruia din soți instanța judecătorească este datoare să ordone viețuirea separată de pat și masă.

Că prevăzând această măsură, pe care a lăsat-o la aprecierea și facultatea părților legiuitorului nu a urmărit altceva decât de a da satisfacțiune unui interes privat, deslegând pe sotul care o reclamă de obligațiunea conviețuirii pe tot timpul cât va dura procesul său de divorț, aceasta ca o simplă consecință a voinței lui de a nu întrerupe conviețuirea și pentru a nu suferi vexațiunile celuilalt sot, fără ca admiterea separațiunii să poată avea vre-un efect cu privire la soluționarea în drept a acțiunii.

Considerând, însă, că alături de separațiunea din art. 98 și în vederea atingerii unui scop superior care poate fi împăcarea soților și restabilirea vieții conjugale, sau cel puțin verificarea hotărârii lor nestrămutate de a se despărți, legiuitorul a mai creiat prin art. 99 din legea matr. ca măsură de încercare, o separațiune cu caracter obligatoriu, instanța judecătorească fiind datoare în cazurile prevăzute de art. 80 să ordone din oficiu separațiunea pe o durată de timp ce nu poate fi mai mică de 6 luni și nici mai mare de un an, și aceasta chiar împotriva voinței soților, cu consecința pentru reclamant — sau pentru pârât — ca în caz de acțiune reconvențională — că dacă nu cere desfacerea căsătoriei în timp de 3 luni dela expirarea termenului fixat pentru viețuirea separată să nu mai poată obține divorțul pe baza motivele invocate în acțiune (art. 100).

Considerând, dar, că art. 98 și 99 din legea matr. reglementează două situațiuni juridice distincte fiecare din ele având un caracter propriu și răspunzând la un interes deosebit așa încât aplicațiunea dispozițiunii generale din art. 98 prin încuviințarea separațiunii de pat și masă după cererea oricăruia din părțile în proces nu exclude deloc ordonarea aceleias separațiuni și în baza art. 99 din lege, atunci când desfacerea căsătoriei este cerută pentru motivele speciale prevăzute în art. 80.

Că, afară de aceasta termenii art. 99 al III, fiind categorici, că în cazurile par. 80 viețuirea separată de pat și masă trebuie totdeauna ordonată, o atare formalitate este esențială și deci nu poate fi sub nici un cuvânt omisă indiferent dacă separațiunea a mai fost admisă și în vir-

tutea art. 98, aceasta din urmă fiind pur facultativă.

Că, prin urmare, ordonând din oficiu separațiunea soților și respingând acțiunea reclamantului fiindcă nu a introdus cererea sa în termen, conform art. 100 legea matr., Curtea nu a violat nici unul din textele menționate, deci motivul de casare este nefondat și se înlătură.

Considerând că, față de dispozițiunea imperativă a art. 100 din legea matr. după care partea reclamantă sau pârâtă, pierde dreptul de a mai cere divorțul dacă nu s'a conformat obligațiunei impuse, susținerea reclamantului că cererea pârâtului era suficientă și îl dispensa de a mai introduce și el o cerere analoagă în intervalul legal de trei luni dela expirarea separațiunei este neîntemeiată întrucât fiecare parte fiind stăpână ne acțiunea sa, stăruința pârâtei nu putea să profite reclamantului, care lăsând să treacă termenul prevăzut de lege, a dovedit că înțelege să se desiste dela acțiunea lui proprie și să se judece numai în acțiunea reconvențională intentată de pârâtă.

Că, în aceste condițiuni, nu poate fi vorba de violarea textului citat, motiv ce, se înlătură de asemenea ca nefondat.

Considerând, în ce privește motivul III de casare, că întrucât împotriva deciziunei Curții prin care a admis cererea de întreținere provizorie a pârâtei s'a introdus de către reclamant un recurs separat, pe care numitul declară că-l menține și care urmează a fi cercetat și soluționat prin deciziunea de față, acest motiv de casare nu mai prezintă interes și ca atare se înlătură din discuțiune, respingându-se recursul soțului.

Având în vedere că, la rândul său, pârâta Margareta Sandor a atacat și ea cu recurs deciziunea de divorț, susținând că prin respingerea acțiunei reconvenționale, Curtea a violat dispozițiunile art. 80 lit. a. din legea Matr. întrucât nu a ținut seama de faptele culpabile ale reclamantului; că totodată a violat Curtea și art. 90 din lege când omite să oblige pe reclamant la pensiunea alimentară definitivă, care în orice caz trebuie să fie încuviințată prin pronunțarea divorțului în favoarea sa în baza primului motiv; că dacă motivele de mai sus vor fi găsite întemeiate; atunci anulându-se deciziunea Curții de fond, reclamantul urmează a fi obligat la plata tuturor cheltuelilor de judecată, conform art. 425 proc. civ.

Considerând că primul motiv de casare este nefondat deoarece motivele acțiunei pârâtei fiind afirmatiunile și imputațiunile la adresa ei făcute de reclamant în acțiunea sa de divorț, Curtea constată cu drept cuvânt și motivează că faptele invocate de reclamant nu constituiesc o violare a art. 80 din legea matr. întrucât nu aceste fapte au determinat pe pârâtă să părăsească domiciliul conjugal, ci cu totul alte motive; că, de altfel Curtea arată că pretinsele afirmatiuni calomnioase, sunt lipsite de orice intențiune ofensatoare, ele referindu-se numai la fapte invocate în sprijinul acțiunei soțului, deci nu pot servi de bază acțiunei reconvenționale a soției întrucât nu constituiesc din partea reclamantului violări

grave ale obligațiunilor sale conjugale.

Că, dar motivul I se înlătură ca neîntemeiat.

Considerând că motivul II de casare nu prezintă nici el mai multă seriozitate din moment ce acțiunea soției fiind respinsă de Curte, nu mai există soț vinovat care să poată fi obligat la întreținerea femeiei nevinovate, după cum dispune art. 90; că, deasemenea, prin respingerea motivului I de casare orice nouă discuțiune cu privire la eventualitatea unei anulări a deciziunei Curții de fond urmată de desfacerea căsătoriei în vina reclamantului este și rămâne exclusă, astfel că nici din acest punct de vedere nu poate fi vorba de aplicațiunea art. 90.

Că, prin urmare, și acest al doilea motiv de casare se înlătură ca nefondat.

Considerând că chestiunea pusă prin motivul III de casare fiind cu totul condițională, pentru cazul când primele două motive ar fi admise dar care i s'au respins, — după cum s'a văzut — acest motiv a devenit fără interes și se înlătură ca atare, respingându-se și recursul soției.

În ce privește recursul soțului în materie de pensune alimentară.

Având în vedere că prin deciziunea Curții din 16 Octomvrie 1931 a fost obligat reclamantul Mihail Bors ca începând dela 11 Ianuarie 1930 când s'a ordonat de tribunal vețuirea separată de pat și masă, să plătească pârâtei Margareta Sandor o pensune alimentară provizorie de 8000 lei pe fiecare lună pe durata procesului de divorț.

Că, pentru a decide astfel, Curtea se întemeiază pe dispozițiunile art. 91, 98 și 102, din legea matrimonială și constată că acordarea pensiunei fiind în funcțiune de veniturile soților, în specie averea imobilă a pârâtei nu este prea considerabilă și e gravată pe dreptul de uzufruct al mamei sale, iar în ce privește pe reclamantul debitor al pensiunii, s'a afirmat la desbaterea apelativă, că posedă o avere de milioane, afirmațiune necontestată de reclamant.

Având în vedere motivele de casare prin care reclamantul susține că deciziunea Curții sete dată cu violarea art. 774, 388 și urm. proc. civ. art. 90, 98 și 192 din legea matr. cu exces de putere, eroare grosieră de fapt și de drept și nemotivare prin aceea că întrucât Tribunalul nu a acordat pârâtei întreținerea provizorie, aceasta putea să atace cu recurs hotărârea tribunalului care ordonase separațiunea, conform art. 674 proc. civ. și nu pe calea apelului contra sentinței de divorț; că apoi, Curtea a pronunțat o deciziune parțială într'un apel de fond, contrar dispozițiunilor art. 388 proc. civ.; că este inexactă afirmațiunea Curții după care pârâta a făcut apel și cu privire la întreținerea provizorie; că suma de 8000 lei a fost fixată fără a se cerceta situațiunea respectivă a părților și fără să se a-rate elementele pe baza cărora s'a ajuns la stabilirea acestei cifre, considerarea mijloacelor soțului fiind redusă la o simplă afirmațiune lipsită de orice motivare.

Considerând că prima susținere privitoare la violarea art. 674 proc. civ. este întemeiată întrucât neatacând cu recurs direct hotărârea de separațiune a primei instanțe pentru neacordarea pensiunei alimentare provizorii după cum

avea dreptul potrivit acestui text, ci pe calea apelului împotriva sentinței de fond, pârâta a recunoscut implicit că pentru moment ea dispune de suficiente mijloace de întreținere, deci Curtea nu putea să-i acorde pensiu alimentară cu începere dela data ordonării separațiunii de către Tribunal — 11 Septembrie 1930 — știut fiind că ceiace o legitimează este starea de necesitate a soției, ori în specie pârâta a așteptat mai întâi pronunțarea sentinței de divorț din 20 Decembrie 1930 pentru a face apel și în privința dreptului ei la întreținere.

Considerând pe de altă parte că pentru a stabili capacitatea de plată a soțului reclamant Curtea se dispensează de a da acestei constatări o motivare legală, și se bazează pe o afirmațiune vagă făcută în cursul desbaterilor de către o persoană pe care nici nu o indică, motivând că această afirmațiune ar fi necontestată de reclamant, dar fără să precizeze nici cifra averii atribuită soțului, nici cel puțin să demonstreze mai circumstanțiat că raporturile de avere și venituri dintre părți erau de așa natură încât să legitimeze cererea pârâtei de a i se plăti o pensiu provizorie.

Că, tot astfel, Curtea nu motivează din ce elemente anume și-a făcut convingerea că suma de 8000 lei la care obligă lunar pe reclamant este justă și proporțională cu situațiunea respectivă a părților.

Că, așa dar, pentru considerațiunile expuse, motivele formulate de reclamantul Mihail Borș, găsindu-se fondate din acest punct de vedere, recursul de față urmează a se admite, a se casa deciziunea Curții privitoare la pensiu alimentară și a se trimite cauza la aceeași instanță spre o nouă judecare.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Dec. No. 336—1934 Preș. N. Stănilă consilier

Plata întreținerii copiilor la care unul din soți este obligat nu poate fi limitată numai pe timpul cât celalt soț a întreținut efectiv copii.

Infidelitatea soției constituie o împrejurare care o face nedemnă de a pretinde pensiu alimentară, fie provizorie, fie definitivă, și un motiv de încetarea dreptului, care poate fi invocat de soț, atunci când s'a ordonat executarea.

DELIBERÂND.

Asupra recursurilor introduse de Eugen Vamos în contra deciziunii No. C. III. 169/1933-53 a Curții de Apel Cluj și de Margareta Jacobi în contra aceleiași deciziuni precum și împotriva închierei 169—1933 a aceleiași Curți de Apel.

Având în vedere că din hotărârile supuse recursurilor și lucrările dosarului rezultă că în cursul procesului de divorț dintre Eugen Vamos și soția sa născută Margareta Jacobi, cel dintâi fiind obligat a plăti soției sale o pensie alimentară provizorie de 3000 lei lunar precum și câte 1000 pentru copii Ștefan și Veronica ce erau sub îngrijirea mamei lor la 5 cereri ale soției s'a ordonat execuția silită contra numitului soț formându-se 5 cauze de execuție diferite.

Că după ce căsătoria a fost desfăcută definitiv din vina ambilor soți Dr. Eugen Vamos a cerut stingerea celor 5 execuții silită la Trib. Someș, pe motiv, că hotărârile provizorii în baza cărora s'au încuviințat execuțiunile în urma pronunțării definitive asupra divorțului și-au pierdut efectul; că în afară de aceasta s'a dovedit în procesul de divorț că soția a dus o viață imorală și destrăbălată și deci numai i se cuvine pensia alimentară, iar în ceiace privește pe cei doi copii minori, aceștia fiind sub îngrijirea tatălui dela un timp, urmează că pensia alimentară privitoare pe copii trebuie plătită numai pe timpul cât efectiv au fost sub îngrijirea mamei, că în afară de aceasta reclamantul a mai cerut și compensarea unor creanțe lichide și certe obținute prin hotărâri definitive în contra soției.

Că Tribunalul Someș, conexând aceste 5 acțiuni, în urma desbaterilor ținute prin sentința cu No. 183/1930-49 le-a admis în parte, restrângând suma de 365.200 lei — câte se pretindea — la 22.260 lei 50 bani cap. plus dobânzi legale cu începere din ziua pronunțării sentinței și 5000 lei cheltueli de judecată, motivând că din examinarea lucrărilor dosarului și dovezilor administrate rezultă că întreaga creanță a pârâtei față de reclamant este de 98.500 lei ce reprezintă pensia alimentară pentru soție și copii minori, iar pe de altă parte din această sumă urmează a se scădea 76.249,50 lei sumă ce a rezultat din totalul creanțelor lichide și certe compensate și admise în baza art. 1438 c. c. a. și deci soției i se mai cuvine, lei 22.260,50 pentru care sumă urmează a se restrânge execuțiunea; că respingând în același timp susținerea reclamantului cu privire la viața imorală a fostei lui soții, motivează că întrucât întreținerea provizorie are de scop de a asigura traiul soției până la data când se rezolvă definitiv chestiunea divorțului urmează că în acest interval de timp soțul este obligat a-i plăti pensia alimentară.

Că în urma apelurilor făcute de ambele părți, Curtea de Apel Cluj, Secția III prin deciziunea cu Nr. 169/1933-53 admitând în parte apelul pârâtei, a stabilit suma de 106.750,50 lei, la care execuțiunea din chestiune urmează a fi restrânsă, compenzând cheltuelile de proces și apel, care sumă a fost fixată de Curtea de fond în urma unor noi calcule cu privire la termenele de plată. Că în ce privește chestiunea imoralității soției, ca motiv pentru scutirea soțului de a-i da întreținere, numita instanță respingându-o motivează că întrucât hotărârea cu privire la ocărdarea pensiei alimentare provizorie rămânând definitivă, întrucât reclamantul nu a utilizat căile de atac, pe calea acestui apel nu se poate anula hotărâri ce s'au servesc de probă în susținerea unui drept.

Că împotriva acestei deciziuni s'au făcut recursurile în casație de către ambele părți.

Asupra recursului reclamantului Eugen Vamos.

Văzând primul motiv de casare prin care invocându-se denaturarea de acte și exces de putere se susține că numitul recurent nu putea fi obligat ca sub titlul de restituirea cheltuelilor pentru întreținerea copiilor să plătească Pârâtei și pentru timpul când minorii au fost sub îngrijirea lui, cu atât mai mult cu cât din dovezile administrate de Tribunal rezultă că numitul recurent a probat că minorii au fost întreținuți de către reclamant, la care instanța

de apel a omis a se pronunța atunci când a făcut calculele cu privire la timpul de când urmează a fi obligat soțul reclamant a plăti pensia de întreținere pentru minori, că deci, obligându-l la suportarea cheltuelilor de întreținere și pentru timpul când copiii au fost în îngrijirea lui efectivă, prin aceia i s'a pus în sarcină o sumă nedatorată, făcând instanța, mai sustine recurentul, și o greșită aplicație a art. 1431—1437 c. c. precum și a art. 95 din legea matrimonială.

Considerând că potrivit principiilor constante în materie de pensie alimentară plata pentru întreținerea copiilor la care este obligat unul din soți, nu poate fi limitată decât numai pentru timpul cât celălalt soț căruia i s'a incredințat minorii, i-a avut efectiv sub îngrijire și educațiune.

Că a admite altfel, adică și pentru durata timpului când minorii au stat sub îngrijirea și întreținerea soțului care a fost obligat la pensia alimentară ar însemna ca sumele solvite de acesta către celălalt soț, pentru acest interval de timp, ar constitui creanțe plătite în plus și deținute fără nici o cauză.

Având în vedere, că în speță Curtea de fond stabilind și calculând sumele la care este obligat soțul reclamant, Eugen Vamos, a plăti soției sale părâte ca întreținere pentru minori a luat drept criteriu numai durata timpului dela data când Tribunalul l'a obligat la pensie alimentară — 27 Februarie 1925 — și până în ziua când s'a respins apelul făcut de pârâta în contra încheierii primei instanțe prin care s'a incredințat copiii reclamantului, 25 Noembrie 1929.

Că deși reclamantul a susținut și a administrat probe în această direcțiune în fața Tribunalului, că dela 27 Oct. 1927 și până la 25 Noembrie 1929, el a îngrijit pe minori, totuși Curtea de fond nu s'a ocupat și nu motivează cu nimic asupra acestei împrejurări esențiale în cauză conf. cu principiul arătat mai sus.

Că dar față de această lipsă de motivare deciziunea urmează a se casa cu trimitere la aceiași instanță spre a stabili durata cât minorii au fost efectiv sub îngrijirea pârâtei, urmând ca apoi să calculeze suma convenită drept pensie alimentară, pentru copii, numai pentru acest timp.

Văzând al doilea motiv prin care se susține că instanța de apel a omis a se pronunța asupra unui mijloc esențial de apărare și anume că deși a invocat ca motiv de sistarea execuțiunii viața imorală și destrăbălată a soției precum și că s'au administrat probe în această direcțiune din care rezultă cele afirmate de reclamant, totuși Curtea nu motivează cu nimic aceste chestiuni, care constituie o cauză de stingere a obligațiunii de întreținere din partea bărbatului.

Considerând că potrivit principiilor consacrate în această materie, călcarea fidelității conjugale de către soție constituie o împrejurare care o face nedemnă de a pretinde pensie alimentară dela soțul ei, fie provizorie, fie definitivă.

Că această împrejurare, adică viața imorală a soției poate servi nu numai ca motiv al unei acțiuni principale pentru stingerea obligațiunii la care a fost condamnat soțul prin hotărârea judecătorească la pensie alimentară — dar și un motiv de încetarea dreptului de creanță a soției, care motiv poate fi

invocat de bărbat, atunci când s'a ordonat execuția silită, în contra lui printr'o acțiune de stingerea execuțiunii.

Având în vedere că în speță Curtea de fond cât și prima instanță nu se ocupă și nu motivează în ceiace privește viața imorală a soției, arătând Curtea că această obiecțiune trebuia invocată cu ocazia judecării de pensiei alimentare, — ori rezultă că, pârâta s'ar fi dedat la o viață imorală după acordarea pensiei alimentare.

Că dar, neocupându-se Curtea de fond de această împrejurare esențială în cauză, în consecință deciziunea urmează a se casa și în această privință în sensul că numita instanță să se ocupe și de apărarea reclamantului cu privire la viața imorală a soției care după cum s'a arătat mai sus în cazul când s'ar constata ar fi un motiv de stingerea execuțiunii, stabilind anume, întrucât și când au avut loc actele de infidelitate conjugală, imputate pârâtei.

Că astfel fiind, recursul găsimu-se întemeiat în ce privește motivele 1 și 2 el cată a se admite, casându-se deciziunea în sensul arătat mai sus.

Văzând al treilea motiv din recursul reclamantului Dr. Eugen Vamos precum și motivul 1 din recursul pârâtei Margareta Jacobi.

Având în vedere că prin aceste motive, recurentul Dr. Eugen Vamos, susține că pensie alimentară convenită soției trebuie să se calculeze dela data de 27 Februarie 1925 — când s'a dat hotărârea de separarea de pat și masă și până la data de 12 Februarie 1926 când Curtea de Apel a respins apelul făcut de soția pârâta în contra sentinței Tribunalului, prin care s'a desfăcut căsătoria și totodată s'a respins cererea de a i se acorda pensie de întreținere definitivă, iar recurenta Margareta Jacobi susține că pensie alimentară i se cuvine până la data când i s'a comunicat deciziunea Inaltei Curți de Casație adică 21 Ianuarie 1928.

Considerând că pensia alimentară provizorie fiind o indemnizație ce se acordă soției pentru ași asigura existența în timpul când se judecă acțiunea de divorț ea trebuie plătită dela data când s'a dat hotărârea de separare de pat și masă și până când se rezolvă definitiv desfacerea căsătoriei adică întrucât s'a făcut și recurs în casare, până la pronunțarea deciziunii Curții de Casație; iar nu până la data când se dă deciziunea Curții de Apel, cum greșit susține recurentul sau până la comunicarea deciziunii Inaltei Curți cum de asemenea greșit susține recurenta Margareta Jacobi.

Că de altfel, această chestiune va deveni, fără interes, când în urma admiterii motivului II, din recursul lui Eugen Vamos, Curtea de fond ocupându-se de susținerea recurentului și anume viața imorală a soției, invocată ca motiv pentru stingerea execuțiunii, va fi eventual în situațiunea de a stabili imoralitatea pârâtei, când dreptul ei la pensia alimentară urmând a fi considerat de stins cu data începerii vieții imorale.

Că dar, în atari condițiuni aceste motive urmează a se respinge dimpreună cu cel de al doilea partea I, din recursul Margaretei Jacobi, întrucât acesta se referă la chestiunea, până când urmează a se acorda pensia alimentară, pentru minori, care chestiune a fost soluționată prin motivul I, din recursul lui Eugen Vamos.

Văzând part. II a motivului II, prin care se susține că, în instanța de apel a violat dispozițiunile art. 43 din legea execuțională prin faptul că la calcularea sumei pensiei alimentare convenite nu a ținut seamă și de dobânzi, dela expirarea termenului de îndeplinirea a obligațiunei și până la data execuțiunei.

Considerând că prin dispozițiunile finale ale art. 43 din legea execuțională legiuitorul a prevăzut că atunci când în sentință sau trasacțiune ce se execută nu sunt cuprinse și dobânzile, dela scadența termenului până la achitare să se calculeze o dobândă de întârziere de 6%.

Având în vedere că în speță Curtea de fond calculând sumele convenite recurentei ca pensie alimentară dela data exigibilității lor și până la executare nu a ținut seamă și de dobânda legală prevăzută prin textul de mai sus.

Că dar, în atari condițiuni acest motiv găsindu-se întemeiat, el cată a se admite, casându-se deciziune și în această privință cu trimitere la aceeași instanță.

Asupra motivului, III prin care se susține că Curtea de Apel n'a violat dispozițiunile art. 1438 și 1440 c. c. a. și art. 102 din legea matrimonială când a admis o compensare a unor creanțe de ale reclamantului față de pârâtă în suma de 23.250,50 lei, deoarece creanțele reclamantului nu sunt omogene cu ale soției, întrucât aceste din urmă au un caracter special și servesc la asigurarea traiului pe când cele dintâi de drept comun.

Considerând că potrivit dispozițiunilor art. 1438 c. c. a. compensațiunea are loc atunci când se întâlnesc împreună creanțele reciproce, lichide de acelaș gen. în așa fel că, lucrul ce se cuvine unuia în calitate de creditor, poate fi prestat celuilalt de acelaș gen. în calitate de debitor.

Având în vedere că în speță Curtea de fond compensând creanțele reclamantului față de recurentă în valoare de 23.250,50 lei a stabilit că acestea sunt de acelaș fel, — omogene — și lichidem toate fiind constatate prin hotărâri judecătorești.

Că, prin excepțiunile prevăzute de art. 1440 nu se prevede interzicerea compensării creanțelor de drept comun cu cele ce provin din pensia alimentară, textele oprind numai acele ce au de obiect lucruri de specie diferite sau lucruri determinate și nedeterminate ceiace în speță nu e cazul. deoarece, creanțele după cum s'a arătat mai sus sunt omogene, reprezentând ambele prestațiuni în bani.

Că dar, în atari condițiuni motivul se găsește nefondat.

Văzând motivul IV. prin care se susține că instanțele de fond au compensat creanțe care s'au născut și invocat după înaintarea acțiunilor sale de stingerea execuțiunilor, adică creanțele nu erau lichide în momentul intentării acțiunei de începerea execuțiunilor — că mai susține recurenta, acțiunile cu Nrul S. I. 1868/1926, secția I. 1109/1930 și s. I. 3752/1929, având ca motiv de stingerea execuțiunei numai faptul că pentru aceeaș creanță s'a ordonat de mai multe ori, execuțiunea nu era admisibilă acțiunea de sistarea urmăririi, prevăzută de art. 30. din legea execuțională, ci reclamantul trebuia să uzeze de calea recurgerei.

Considerând că scopul compensării creanțelor fiind de a face să se stingă datoriile reciproce de

acelaș fel, nu interesează faptul dacă creanțele au devenit lichide, după intentarea acțiunei de sistarea urmăririi, sau în cursul judecării ei, esenția fiind momentul când se efectuează operațiunea compensării.

Că dar în speță instanțele de fond au făcut o bună aplicație când au admis a fi compensate creanțele ce au devenit lichide și după intentarea acțiunei de sistarea execuțiunilor.

Că în ceiace privește a doua susținere ea urmează a fi privită ca inexactă în fapt, deoarece din examinarea lucrărilor rezultă că fiecare acțiune de încetarea urmăririi se referă la fiecare execuțiune ordonată, având ca motiv de stingere, sentința în baza căroră s'a încuviințat urmărirea a fost scoasă din vigoare.

Că dar, și acest motiv se găsește nefondat.

Asupra recursului declarat de Margareta Jacobi în contra încheierei cu No. 169/1933 a susmenționatei Curții de Apel.

Având în vedere că din actele dosarului rezultă că reclamantul Dr. Eugen Vamos cerând suspendarea execuțiunei, Curtea de Apel prin încheierea din 9 Iunie 1933, constatând îndeplinirea condițiunilor cerute de art. 71 din legea Curții de Casație, a admis suspendarea urmăririi.

Considerând că întrucât recursul în casatie introdus de Eugen Vamos o fost soluționat prin admiterea lui, casându-se deciziunea cu trimitere la aceeaș instanță, în consecință recursul acesta ce privește numai suspendarea execuțiunei este fără interes și deci cată a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secții Unite. 7

18 Ianuarie 1934.

Prim-Președinte D. Volanschi.

Contractele de locațiune de imobile fiind de natură civilă, nu pot lua caracterul comercial nici atunci când intervin între părți cari sunt comercianți.

DELIBERAND,

Considerând că în drept contractele pentru locațiune de imobile sunt acte de natură civilă, iar nu acte de comerț, căci art. c. com., în enumerarea ce o face a faptelor de comerț nu prevede aceste contracte, deși în textul art. 3. din codul comercial italian, care a servit ca model legiuitorului român se prevede că fapte de comerț și operațiunile asupra imobilelor cumpărarea și vinderea lor — când sunt făcute în scop de speculațiune comercială; că scoaterea acestor contractate dintre faptele de comerț de către legiuitorul român, învederează intențiunea de a le păstra caracterul civil, indiferent de scopul ce s'ar urmări prin ele:

Considerând că aceste contracte fiind de natură civilă ele nu pot lua caracterul comercial nici atunci când intervin între părți cari sunt comercianți, conform art. 4. c. com;

Că astfel fiind, urmează, în speță ca cele două contracte de arendare purtând asupra unui imobil

având un caracter civil, chiar dacă ar servi unui scop de speculație comercială și chiar dacă părțile contractante ar avea, toate sau parte din ele calitatea de comercianți;

Că odată stabilit caracterul civil al contractelor de arendare litigiul din speță ce derivă din modul în care părțile și-au executat obligațiunile lor contractuale are și el un caracter civil și deci, recursul de față făcut în acest litigiu, trebuie considerat ca fiind îndreptat în contra unei hotărâri date în materie civilă, iar nu în materie comercială. așa că potrivit art. 31 § 1. din legea Curții de Casație, el cade în competența de judecare a secțiunii I. căreia prin regularea competenței urmează să-i fie trimis.

Pentru aceste motive, regulând competența, trimite recursul înaintea secțiunii I. a Inaltei Curți spre a judeca.

Data și citită în ședință publică astăzi 18 Ianuarie 1934.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. N. 459—1934. Președinte: O. Băleanu, cons.

Pentru ca o contrapretențiune să opereze, trebuie ridicată înaintea instanței fie pe cale de acțiune reconvențională (art. 189 pr. civ.) fie pe calea excepțiunii de compensație (art. 389 proc. civ.) și deci instanță nu poate opera din oficiu compensație.

DELIBERAND.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs și actele de la dosar se constată, că recurentul Jacob Reszler a chemat în judecată pe intimatul Ministerul Armatei pentru plata sumei de 130.750 lei cap. și acc. cu titlu de daune, și Trib. Năsăud secția I. prin sentința Nr. C. 1116/45/1929, a admis acțiunea pentru 46.650 lei, iar Curtea de Apel Cluj prin deciziunea supusă recursului în urma apelurilor făcute de ambele părți a respins apelul recurentului și admitând apelul intimatului, a reformulat sentința primei instanțe și a respins acțiunea cu 20.500 lei cheltueli de judecată în prima și în a doua instanță;

Considerând că, pentru a da această soluție Curtea de Apel constată, că prin contractele intervenite la; 22 Iunie 1923. recurentul a vândut și intimatul a cumpărat 156 vagoane lemne de foc pentru regimentul 81 Infanterie din Dej în condițiunile de livrare anume stipulate prin cele două contracte, că recurentul nefiind următor obligațiunilor contractuale. întrucât nu a furnizat întreaga cantitate până la 1 Noembrie 1923, cu toate că a încasat întregul preț de vânzare, intimatul prin presupușii său a ridicat cu dela sine putere din depozitul recurentului din Borgo-Soseni o cantitate de 40 vagoane de lemne; că recurentul prin acțiune nu cere contravaloarea acestor lemne, ci numai costul de transport pe distanța dela Km. 161—5 situat lângă linia trenului electric până la locul depozitului,

care conform contractelor cădea în sarcina intimatului; mai constată în fine, că recurentul s'a obligat să dea soldaților trimiși pentru căratul lemnelor, lemnele necesare pentru trebuințele proprii, și ca soldații nu au deteriorat din lemnele de construcții aflătoare în depozitul recurentului;

Că față de aceste constatări, Curtea de Apel argumentează, că recurentul prin faptul că prin acțiune nu cere valoarea celor 40 $\frac{1}{2}$ vagoane lemne, ridicate din depozit ci numai costul transportului până la depozitul său, ele însăși recunoaște că este în culpă un executarea contractelor: că recurentul fiind în culpă intimatul cumpărător avea dreptul să facă cumpărare de acoperire (în cont) pentru restul nefurnizat în condițiunile contractuale și întrucât pe acel timp costul unui vagon de lemne era cu 1800 lei mai mult decât prețul convenit, recurentul ar fi suferit o pagubă de cel puțin echivalentă sau suma din acțiune, și ca urmare recurentul nu poate pretinde, că i s'ar fi cauzat un prejudiciu, când de fapt a evitat o pagubă mai mare decât suma din acțiune, ori paguba în această privință fiind urmarea culpei contractuale a recurentului;

Având în vedere că prin motivul I. de casare, recurentul se plânge de eroare gravă de fapt săvârșită de Curtea de Apel prin stabilirea, că dânsii ar fi cosimțit ca soldații să-i întrebuinteze lemne din depozit. pentru nevoile proprii, iar prin aceea că nu motivează asupra acestei stabiliri, a violat art. 270 pr. civ.

Considerând însă că prin constatarea atacată prin acest motiv de casare, Curtea de Apel nu a săvârșit nici o eroare gravă de fapt. sau nemotivare deoarece prin considerentele deciziunii sale arată elementele de apreciere pe care se întemeiază pentru a ajunge la această constatare și întrucât stabilirea sa nu se prezintă ca fiind în contradicție cu depunerile martorilor din care o deduce, iar pe de altă parte motivând în de ajuns asupra ei, motivul I de recurs este neîntemeiat, raportându-se la o chestiune de fapt și de apreciere lăsată la facultatea instanțelor de fond, care nu este supusă controlului acestei Inalte Curți.

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentul invocă violarea art. 1293, 1294, 1295 cod. civ. în desvoltarea căruia susține, că transportul lemnelor ridicate de prepușii intimatului din depozit, fiind efectuat de el deși conform contractelor transportul până la gara Borgo-Soseni, îl privea pe intimatul cumpărător. diferența de transport ce urmează a fi restituită de Minister. deoarece altfel s'ar îmbogăți fără cauză, că mai susține recurentul. pretinsa cumpărare de acoperire neavând loc, Curtea de Apel nu putea să compenseze o creanță inexistentă a intimatului cu suma cerută cu titlul de despăgubire.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă, că pentru a respinge capătul de cerere din acțiune, princare recurentul solicită obligarea intimatului Minister la plata costului transportului celor 40 $\frac{1}{2}$ vagoane de lemne pe distanța dela Km. 161 $\frac{1}{5}$ până la locul depozitului, care au fost ridicate de intimat prin presupușii săi, Curtea de Apel se întemeiază pe simpla ipoteză arătată, că dacă Ministerul ar fi făcut, ce era în drept să facă, cumpărare de acoperire pentru restul lemne lor nefurnizate de recurent și ridicate din depozitul aș-

stora, ar fi obținut o pretențiune cel puțin echivalentă cu suma din acțiune, și astfel recurentului nu numai că nu i s'a cauzat vreun prejudiciu, ci de fapt aceasta a evitat o pagubă mai mare decât cea pretinsă de dândul.

Considerând că, este necontestat în principiu, că partea pârâtă din proces are dreptul să valorifice în apărare fața de pretențiunea reclamantului contra pretențiuni, chiar și atunci când acestea nu sunt în conexitate cu pretențiunea reclamată prin acțiune.

Considerând însă, că pentru ca o contrapretențiune să poată opera și deci a-și produce efectele ei, se cere ca partea pârâtă să o ridice și să o valorifice în fața instanțelor de judecată ca un mijloc de apărare fie pe calea acțiunii reconvenționale (art. 189 pr. civ.), fie pe calea excepțiunii de compensație în condițiunile admise de dreptul material (art. 389 proc. civ.); de unde urmează că dacă partea nu a ridicat și formulat contrapretențiunea sa în condițiunile de mai sus cerute de lege, instanța de judecată, nu se poate sesiza din oficiu, și să facă compensațiunea unei creanțe care nu a fost valorificată de partea în drept ca mijloc de apărare cu titlu de compensațiune.

Că astfel fiind, și Curtea de Apel făcând din oficiu compensațiunea unei contrapretențiuni fictive a intimatului fără ca acesta să o fi valorificat prin acțiune reconvențională sau ca excepție de compensațiune, a violat textele invocate prin motivul II de recurs, potrivit cărora orice pagubă urmează a fi restituită de cei ce a cauzato.

Că dar motivul II de casare fiind întemeiat, recursul urmează a fi admis pe acest motiv și a se casa deciziunea atacată, trimițându-se afacerea spre o nouă judecare aceleiaș Curți, care se va conforma considerațiunilor mai sus expuse;

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 2110/1934 Președ. Const. Gh. Rătescu.

Inalta Curte de Casație poate retracta Deciziunea sa pronunțată fără a ține seama de cererea de revocarea recursului ce nu a fost atașată la dosar din culpa arhivei.

DELIBERAND.

Asupra petițiunii făcute de Alexandru Varga, prin care cere retractarea deciziunii cu No. 1731—1934 pronunțată de această Inaltă Curte Secțiunea II-a, pe motivul că deși în ziua de 18 Maiu 1934 a depus o petițiune prin care apărătorul special Dr. Ioan Giurgiu, cu consimțământul său a declarat că revoacă recursul totuși recursul a fost judecat și respins prin deciziunea menționată în ziua de 13 Iunie 1934, întrucât cererea sa din eroare nu a fost atașată la dosarul cauzei.

Având în vedere că din actele și lucrările dela dosar, rezultă că în ziua de 14 Maiu 1934 s'a primit la Registratura Generală a Inaltei Curți de Casație, recursul făcut de apărătorul special pentru acuzatul Alexandru Varga, contra deciziunii cu No. P. II, 298—1934 a Curții de Apel Cluj, că apărătorul,

la 18 Maiu 1934, a introdus o cerere prin care declară că înțelege să revoce recursul, că această cerere din eroarea Arhivei acestei Inalte Curți Secția II-a, nefiind atașată la dosar, în ziua judecării care a avut loc la 13 Iunie 1934 și-a respins recursul.

Că așa fiind, și întrucât apărătorul special pentru acuzatul Varga Alexandru, a depus la această Inaltă Curte, înainte de judecarea recursului, o cerere prin care revoacă recursul, care din culpa arhivei acestei Inalte Curți, nu a fost atașată la dosarul cauzei, urmează că cererea de față este întemeiată și prin consecință se retractează deciziunea No. 1731—1934 a acestei Inalte Curți secțiunea II-a, considerându-se neavenită.

Având în vedere cererea Dr. Ioan Giurgiu apărătorul special al acuzatului Varga Alexandru, prin care declară că revoacă recursul declarat în contra deciziunii cu No. P. II, 298/1934 a Curții de Apel Cluj.

Curtea retractează decizia sa considerând-o ca neavenită și dispune închiderea dosarului.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia N. 2556/984. Președinte; Const. Gh. Rătescu.

Circumstanțe ușurătoare. Singura împrejurare, ca acuzatul n'a mai fost pedepsit nu justifica aplicarea art. 92. cod. pen.

DELIBERAND.

Asupra recursului declarat de Parchetul General al Curții de Apel Cluj contra deciziunii Curții de Apel Cluj S. II-a Nr. P. 349—1931 prin care s'a menținut sentința Tribunalului Cluj, secția II-a Nr. P. 377/1930 prin care acuzata Bonțan Omița a fost condamnată la 30 zile închisoare corecțională în baza art. 303 al. I. c. p. cu aplicarea art. 92 c. p.

Văzând că unicul motiv de casare invocat este întemeiat pe nulitatea de fond prevăzută de art. 385 pct. 3 pr. pen. și prin memoriul scris depus de recurent se susține că greșit s'a aplicat art. 92 c. p., deoarece în favoarea acuzatei nu s'a găsit decât o singură circumstanță ușurătoare.

Având în vedere că Tribunalul, a cărui motivare și-a însușește Curtea de Apel, acordă acuzatei beneficiul aplicării art. 92 c. p. pe considerațiunea că acuzata nu a mai fost pedepsită.

Considerând că art. 92 c. p. se aplică atunci când circumstanțele atenuante sunt atât de numeroase și de însemnate încât chiar și minimum pedepsei prevăzute pentru infracțiunea săvârșită ar fi disproporționat de grav. Că în speță nu s'a găsit în favoarea acuzatei decât o singură circumstanță ușurătoare: faptul că nu a mai fost pedepsită. Considerând că această singură circumstanță nu poate în nici un caz să justifice aplicarea art. 92 c. p., ci în mod larg, poate cel mult să dea posibilitatea judecătorilor să aplice art. 91. din codul penal.

Că astfel fiind Curtea de Apel a aplicat în deciziunea atacată în mod greșit art. 92 din codul penal și deci motivul de casare este fundat și recursul urmează a se admite.

Considerând că în atare caz conform art. 33 al. III. Nov. pr. pen. Inalta Curte, întemeindu-se pe faptele constatate de instanțele de fond face în cazul aplicațiunea art. 301 și 303 al. I. c. p., texte aplicate de Tribunal și Curte, și găsește că în favo-

area acuzatei este cazul să se facă aplicațiunea art. 91 c. p.

În consecință, pe baza sus citatelor texte, condamnă pe acuzata Bonțan Omița la zece luni reclusiune.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Decizia No. 2572—934 Președ. Cons. Gh. Rătescu

Mandatul de curentare are caracterul unei măsuri administrative și deci în contra ordonării lui nu este deschisă calea recursului.

DELIBERÂND.

Asupra recursului declarat de Andrei Kun contra deciziei Curții de Apel S. II-a Nr. 278—1934 prin care i s'a respins recursul declarat de numitul acuzat în contra deciziei Tribunalul Cluj S. IV. Nr. 405—1932, prin care s'a ordonat curentarea contra numitului.

Considerând că potrivit art. 470 pr. pen. atunci când locul unde se găsește un inculpat este necunoscut sau a dispărut în cursul procesului se va putea ordona curentarea.

Ultimul alinat al sus citatului text arată și dispune că mandatele de curentare se vor anula dacă au încetat cauzele care le-au provocat.

Considerând că măsurile prevăzute de art. 470 pr. pen. au un caracter administrativ și, în contra lor, acuzatul nu are posibilitatea deschisă a recursului în casație, ei ne putând fi prejudiciat deoarece, prezentându-se în fața instanței, mandatul cade și curentarea se ridică.

Că astfel fiind recursul de față este inadmisibil și se respinge ca atare.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III

Dec. No. 460/1933 Președinția D. G. Lupu, Preș.

Atât din spiritul cât și din extraordinară urgență în care a fost concepută legea contractelor pe muncă, cum și din dispozițiunile art. 120 din lege, rezultă, ca prin derogatiune dela dreptul comun s'a suprimat dreptul de opoziție.

Având în vedere că prin motivul de casare suplimentar recurentul reclamant Jean Alterescu susține că Tribunalul a comis o violare a art. 120 din legea contractelor de muncă și a autorității lucrului judecat, atunci când a admis opoziția făcută de judele sindic al falimentului Societății „Dacia” contra sentinței Tribunalului Iași secția II cu No. 32 bis din 1932, deoarece potrivit principiilor din legea contractelor de muncă sentințele date în această materie se dau fără drept de opoziție, așa că în acest condițiuni ultima sentință a Tribunalului Iași secția II cu No. 110—1932 este nulă, fiindcă modifică o hotărâre cu autoritate de lucru judecat.

Considerând că în conformitate cu art. 44 din legea accelerării din 1929 sentințele Tribunalelor date în primă instanță și deciziunile Curților se

pronunță fără drept de opoziție, că însă, întrucât art. 60 prevede că această lege de unificare formează procedura de drept comun în orice materie civilă și comercială de natură contencioasă înaintea Tribunalurilor ca primă instanță de Judecată, precum și înaintea Curților de Apel, urmează că în cazul când Tribunalul judecă ca instanță de apel — ca în speță — nu se pot aplica dispozițiunile art. 44 din legea accelerării care suprimă dreptul de opoziție.

Că, în această situațiune, în speță, chestiunea care urmează să fie tranșată, este aceea de a se ști dacă art. 154 pr. civ., care formează procedura de drept comun, atunci când tribunalul judecă ca instanță de apel, este sau nu aplicabil și în cazul când prin legi speciale nu s'a prevăzut în mod expres dreptul de opozițiune prescris de menționatul text.

Considerând că întrucât opozițiunea este o cale de atac care se bazează pe ideea că nimeni nu poate să fie judecat fără a se apăra rezultă că dreptul de opozițiune este o cale de atac de drept comun, care a fost consacrată în mod formal, prin art. 154 din procedura civilă, potrivit căruia toate hotărârile pronunțate în lipsă de către instanțele judecătorești pot să fie atacate cu opozițiuni în termen de 8 zile dela comunicare.

Că, în baza acestei norme, oridecâte ori printr'o lege specială nu se interzice în mod expres dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsa sa, instanțele judecătorești sunt datorate să ia totdeauna ca bază dreptul comun, și să acorde părții judecată în lipsă dreptul de opozițiune fiindcă este de principiu că o cale de atac nu poate să fie suprimată pe cale de interpretare sau deducțiune, ci numai atunci când intențiunea legiuitorului a fost vădită sau manifestată în mod clar în acest sens.

Considerând că în privința materiei speciale a contractelor de muncă, legiuitorul preocupat în mod vădit de urgența excepțională, pe care a voit să o imprime proceselor privind această materie, a creat o jurisdicțiune specială profesională deosebită de dreptul comun și cu reguli de procedură aparte, întrucât prin art. 120. a prevăzut că până la înființarea jurisdicției profesionale toate pricinile derivând din aplicațiunea legii contractelor de muncă, vor trebui să fie judecate de către judecătorii de ocol, în primă instanță, de urgență și cu precădere, iar hotărârea va trebui să fie pronunțată în cel mult o lună de zile dela pronunțarea reclamațiunii, fără drept de opozițiune, cu apel la Tribunal, iar sentințele Tribunalului vor putea să fie atacate cu recurs în termen de 5 zile libere dela pronunțare.

Considerând că, atât din spiritul și urgența extraordinară în care a fost concepută întreaga lege a contractelor de muncă, cât și din însă și dispozițiunile exprese ale art. 120. din această lege, rezultă că, prin derogatiuni dela dreptul comun, legea contractelor de muncă a suprimat dreptul de opozițiune nu numai atunci când este vorba de hotărârile pronunțate de prima instanță de Judecată, ci și atunci când este vorba de sentințele date de Tribunal ca instanță de apel, întrucât prin textul citat, legiuitorul fixând termenul excepțional de scurt de 5 zile pentru recurs și arătând că el merge dela data pronunțării a suprimat astfel în mod

formal opozițiunea și în ceiace privește sentințele pronunțate de tribunal ca instanță de apel.

Că astfel fiind și întrucât dar legiuitorul a su-primat opoziția în materia contractelor de muncă, iar Tribunalul numai cu violarea art. 120 din legea contractelor de muncă, a putut admite opozițiunea făcută de Judele sindic al falimentului, Societății Forestiere „Dacia“ motivul suplimentar de casare este întemeiat și recursul cată a fi admis, fără a mai discuta celelalte motive, urmând a se decide casarea sentinței Tribunalului Iași, secția II cu No. 110 din 28 Martie 1932 și, în fond, a se declara validă și de plin efect prima sentință a aceluiaș Tribunal Iași secția II cu No. 32 bis din 1 Februarie 1932 în contra căreia opoziția nu era admisibilă.

Pentru aceste motive. **Curtea IN NUMELE LEGII:** admite recursul.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 1305—1934. Președenția Dnui O. Băleanu, Cons.

Polița de asigurare. Convențiunea prin care s'a stipulat ca nu se datoresc dobânzi la suma despăgubiri își produce efect când suma nu este reclamată ori în caz de nepuneri în întârziere, dar după ce suma a fost reclamată, parte are drept la dobânzi.

DELIBERAND.

Având în vedere că prin primul motiv de casare recurenta susține că Curtea de Apel a săvârșit exces de putere, a denaturat convențiunea părților și a violat § 16 al. ultim din condițiunile generale ale poliței de asigurare, care este convențiunea părților, atunci când a acordat dobânzi după suma acordată drept despăgubiri, deoarece în convențiune se prevede, că dacă plata despăgubirii este împiedecată print-o poprire, societatea nu este obligată să plătească vre-o dobândă.

Având în vedere că acest motiv de casare urmează a fi respins ca nefondat, deoarece opozițiunea invocată din convențiune își produce efecte atât timp cât suma poprită nu este reclamată de parte, ori în caz de punere în întârziere, societatea trebuia să consemneze suma, ceiace n'a făcut, după ce a fost chemată în judecată, așa că Curtea de Apel acordând și dobânzi după suma acordată drept despăgubiri, prin aceasta nu a săvârșit exces de putere, nu a denaturat convențiunea și nici nu a violat art. 16 al acestei convențiuni.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 1795—934. Preș. V. Crăciunescu, Cons.

Legea Sanitară. Care este etatea la care funcționarii trebuiesc scoși din oficiu la pensie.

DELIBERAND.

Având în vedere, că în speță, este necontestat că la data când s'a publicat Inaltul Decret Regal No. 128 din 22 Aprilie 1933 prin care reclamantul Dr. Iulian Chitul a fost pus în retragere pentru a-și regula drepturile la pensie, era în vigoare legea sanitară din 13 Iulie 1933, modificată, prin legea sa-

nitară din 13 Aprilie 1933, — ale cărei dispozițiuni urmează a se aplica numitului reclamant.

Considerând, că prin art. 266 legea sanitară din 13 Aprilie 1933 se prevede obligația de a fi scos la pensie din oficiu funcționarii tehnici ai serviciilor și instituțiilor sanitare și de ocrotire, cari împlinesc 60 de ani.

Că tot prin acest articol, legiuitorul acordă o facultate Ministerului de a menține cel mult 2 ani pe un funcționar pe baza notațiilor de serviciu și a avizului dat de comisiunea administrativă. Că așa fiind și întrucât în speță este contestat că la data scoaterii la pensie, reclamantul Dr. Iulian Chitul, — care fiind medic primar al jud. Năsăud, face parte din corpul tehnic, potrivit disp. art. 234 legea sanitară din 13 Iulie 1933, — împlinise 60 de ani și că comisiunea administrativă nu dăduse aviz de a mai fi menținut în slujbă încă 2 ani, în atare situațiune, și potrivit principiilor de drept enunțate mai sus, Ministerul Muncii Sănătății și Ocrotirilor Sociale și-a îndeplinit o obligația legală, când a pus în retragere din oficiu pe reclamant pentru a-și regula drepturile la pensie, — și deci nu a violat nici art. 266 legea sanitară din 13 Iulie 1933.

Că tot astfel judecând și Curtea de Apel n'a comis nici un exces de putere și n'a violat nici un text de lege când a respins acțiunea în contencios a recurentului.

Că, chiar dacă s'ar presupune că recurentului i-s'a acordat favoarea, prin Inaltul Decret No. 3564 din 2 Noembrie 1931, de a fi menținut în funcțiune până la vârsta de 62 ani, — menținerea despre care recurentul susține că a devenit definitivă și irevocabilă, — încă, asupra acestei mențineri, Ministerul Sănătății avea dreptul să revină, întrucât ea a fost dată ilegal, contrar disp. al. II, al art. 266 legea sanitară, în speță lipsând avizul Comisiunei Administrative ce de altfel nici nu putea fi dat în 1931, pe temeiul legii promulgate în 1933.

Că dar și din aceste punct de vedere motivul de casare este neîntemeiat, așa că, recursul urmează a se respinge ca atare.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată și apreciind.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Dec. Nr. 960/1934. Președenția C. Crăciunescu, cons.

Contencios. Este de principiu, că un funcționar administrativ nu poate pretinde sporul, decât pentru funcțiunea în care este încadrat.

Având în vedere că prin motivul de casare recurentul susține că, Curtea de Apel a făcut o reă aplicațiune a legii și a violat art. 16 și 66 din legea statutului funcționarilor publici și art. 42 legea armonizării, când respingându-i cererea de a i se acorda sporul cerut pe baza legii armonizării salariilor dela 1 Mai 1927: a decis că acest spor se dă la funcțiune și nu la grad, — ceiace este în contradicție cu legea.

Considerând că, este de principiu, că un funcționar administrativ, nu poate pretinde sporul decât pentru funcțiunea în care este încadrat.

Că ținând seamă de acest principiu și întrucât în speță este necontestat că recurentul Ion Corbul la 1 Mai 1927 ocupa funcțiunea de șef portărel, la

Trib. Bistrița, dânsul potrivit principiilor expuse, nu putea pretinde decât sporul cuvenit acestei funcțiuni.

Că, în nici un caz, recurentul, nu poate pretinde a fi asimilat cu începere dela 1 Mai 1927 în grad și funcțiune de președinte de Tribunal — spre a i se acorda un spor la acea funcțiune de președinte — când este stabilit că la acesta epocă funcțiunea de asesor al sedriei Orfanale, la care funcționează numitul, era inexistentă dela 1 Ianuarie 1926.

Că dar, în speță, Curtea de Apel decizând că reclamantul urmează să i se acorde sporul conform legii de armonizare din 1927 după tipul de retribuțiune No. 11 categoria B — al decretului de încadrarea personalului exterior al Ministerului Justiției tip în care se cuprinde și funcțiunea de șef portărel Cl. I., pe care o ocupa reclamantul, n'a comis nici un exces de putere sau violare de lege, ci din contra a făcut o justă aplicațiune a principiilor în cauză.

Că, deci motivul de casare fiind neintemeiat, recursul urmează a se respinge ca atare.

Văzând și cererea de cheltuieli de judecată și apreciind,

România. — Curtea de Apel Cluj, secția II.
Deciziunea No. 362—1935 civ.

Președențiat Dlui Dr. I. Papp, președinte.

Conform Art. 53 din leg. liquid. datoriilor agr. Comisiunea instituită pentru constatarea capacității de plată va da hotărârea bazat pe capacitatea reală de plată a instituției bancare.

MOTIVE:

În contra hotărârei, prin care Comisiunea pentru judecarea capacității de plată a Băncii „Corvineana” S. A. din Hunedoara a stabilit că această bancă să plătească datoriile ei în 5 ani pe cota de 44%. Creditorul Păcurariu Ion a făcut recurs prin care se plânge că s'a violat dispozițiile art. 53 a legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, prin acea că n'a cercetat Comisiunea capacitatea reală de plată.

Având în vedere că din hotărârea atacată se constată că sus vorbita Comisiune stabilește din registrele și notele depuse la dosar, că cota maximă de reducere a creanțelor care rezultă din raportul procentual dintre pierderile suferite de Bancă în urma reducerilor survenite din legea din 7 Aprilie 1934 este de 56%.

Considerând că potrivit art. 53 a zisei legi Comisiunea va da o hotărâre motivată, pe baza capacității reale de plată a instituției bancare, din ce rezultă că nu este suficient, cum s'a făcut în speță a se întrebuița expresia generică că din registrele și notele depuse să stabilește o pierdere de 56%; ci comisiunea trebuie să arate specificat care sunt elementele obiective pe care le-a avut în vedere pentru a stabili capacitatea de plată cu alte cuvinte să arată care este capitalul Instituției și din ce constă el; apoi va arăta care este capitalul creanțelor supuse conversiunii, care este suma reducerilor suferite de Instituție bancară și în fine va face raportul pro-

centual între pierderi și capitalul Băncii și astfel va stabili capacitatea de plată.

Că fără aceste elemente, Curtea nu are posibilitate a cenzura hotărârea Comisiunii pentru a stabili dacă instanța de fond a stabilit starea de fapt în conformitate cu actele de la dosar și dacă a aplicat în urmă concluziile juridice în conformitate cu principiile de drept fixate în art. 53 și următorii din susvorbita lege.

Că așa fiind Curtea neputând evoca fondul conform art. 53 alin. ultim, a trebuit să anuleze hotărârea pentru vicii care nu pot fi remediate în instanța de casare trimițând cauza de a fi dezbătută din nou de aceeași instanță.

NOTĂ: — Legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 a reeus, în vederea lichidării datoriilor agricole și urbane, în general ajunse prea oneroase, la un anumit mijloc, și anume a oferit debitorilor posibilitatea unei executări voluntare a obligațiilor lor și totodată, pe cât a fost posibil, a căutat să asigure o reparație echitabilă a pierderilor provocate de lege.

În privința împărțirii acestor pierderi suferite de comercianți și bănci, cum și alte societăți anonime, legea prin art. 50 cu referire la comercianți a prevăzut o anumită procedură, iar prin art. 52 și 53 a reglementat modul de constatarea capacității de plată a instituțiilor bancare și a dispus că această operațiune să fie făcută de o comisie prezidată de un delegat al Băncii Naționale și Comisiunea instituită este datorare să pronunțe o hotărâre motivată, care la rândul ei, este supusă recursului la Curtea de Apel pentru motivele prevăzute de legea organică a Inaltei Curții de Casație. Legea adaugă, că în caz de casare Curtea va judeca afacerea în fond.

Ei bine, Curtea de Apel nu este la primul caz ci constată, că din nefericire, lucrările se petrec obișnuit așa după cum se vede în Decizia pe care o publicăm și anume, aceste Comisiuni se mărginesc să afirme în hotărârea lor că „constată o anumită capacitate de plată” fără să enunțe probele și hotărârea este lipsită de orice brumă de motivare.

Așa dar, când Curtea a anulat, pur și simplu, hotărârea Comisiunii a pronunțat o deciziune juridică, fiind că hotărârea este complet informă și iată cum aceste Comisiuni zădărnicesc scopul legii, care urmărește o rapidă normalizare a raporturilor dintre creditori și debitori și restabilirea creditului.

Avem prilejul însă, să relevăm o chestiune, — după părerea noastră pe nedrept controversată și iată în ce constă:

Art. 52 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane prevede, că comerciantul care este îndreptățit să ceară repartizarea pagubelor ce încearcă după urma aplicării legii, va cere Tribunalului convocarea creditorilor după care urmează o anumită procedură, și textul adaugă, că „Toate dispozițiile legii concordatului preventiv relative la convocarea creditorilor, la verificarea creanțelor și la votul creditorilor sunt aplicabile și procedurii prevăzute de acest articol”.

Acest aliniat a dat naștere discuțiunii și într-o opinie se susține, că în asemenea ipoteză dată ce legea lichidării, în mod expres face aplicațiunea textelor din legea concordatului urmează ca creditorii ipotecari și privilegiați nu pot fi atinși de efectele lichidării din mo-

mentul ce nu iau parte la vot, și deci ei păstrează creanța întreagă așa cum este garantată.

O asemenea interpretare o credem neintemeiată.

Legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 1934, așa cum rezultă din expunerea de motive cum și din textul art. 17, atinge deopotrivă pe toți creditorii acestor debitori; fie ei creditori chirografi, fie ipotecari sau privilegiați, căci zisul text dispune ca garanțiile de orice fel rămân în vigoare numai pentru sumele datorate în virtutea legii și același principiu are aplicațiune și în art. 19 care vorbește de creditori gagiști.

Așa dar dispozițiunile legii lichidării a înțeles să reducă toate creanțele indiferent de calitatea lor, căci toate în ochii legiuitorului ajunseră prea oneroase, indiferent dacă sunt creanțe negarantate ori cu garanții reale și acele garanții rămân atașate numai la suma de plată, așa cum a fost redusă.

Instinctul de solidaritate și spiritul de equitate a determinat pe legiuitor, astfel după cum rezultă din texte și din expunerea de motive, — să ofere băncilor și comercianților cari au suferit de pe urma aplicării legii lichidării mijlocul, că prin înțelegeri amiabile să repartizeze pierderile asupra deponentilor, cum și asupra creditorilor, fără să facă deosebire între cei chirografari și cei ipotecari sau privilegiați.

Intr'adevăr ar fi fost inechitabil, ca comercianții și băncile să fie silite să sufere diminuarea creanțelor lor ipotecare sau privilegiate, iar la rândul lor să nu poată pretinde creditorilor personali sacrificiul într'o egală măsură.

Așa dar în lumina acestor principii trebuie interpretate textele art. 52 și 53 din lege, cari dispun, ca comerciantul ori banca sau alte societăți anonime, cari au un anumit procent la sută din creanțele lor supuse prevederilor Cap. I și II din legea lichidării datoriilor agricole și urbane și cari au acceptat dispozițiunile legii asanării, au dreptul ca prin mijlocirea justiției să facă învoială cu creditorii, fie amiabile sau prin hotărârea unei comisii instituită de lege, pentru repartizarea pierderilor ce au decurs din aplicarea legii lichidării, și rămâne netndoielnic, că prin creditori se înțelege toți, fără a face distincție între creditorii chirografari sau cei cu garanții reale și la această concluzie logică ne conduce sistemul legii, care impune tuturor creditorilor, ca imperativ al unei nevoi sociale, să împartă paguba lichidării, acestor feluri de datorii; căci în ultima analiză și această repartizare a pagubelor băncilor și a comercianților este consecința firească al acestui mod de stingere al acestor creanțe și prin urmare principiul de bază, că toți creditorii sunt atinși de efectele legii rămâne întreg, în toate cazurile prevăzute de lege.

Circumstanța că în art. 50 din lege, care reglementează repartizarea pagubelor comercianților, se prevede că dispozițiile concordatului preventiv sunt aplicabile și în procedura asanării nu întemeiază opiniunea celor cari cred că creditorii ipotecari, pe care legea concordatului îi apără de efectele concordatului, trebuie să fie la adăpost și de efectele legii lichidării, de oarece o atare interpretare nu rezistă intrigei economiei a legii așa după cum s'a văzut și afară de această, este evident că scopul și obiectul repartizării acestui fel de daune, instituită prin art. 50, sunt atele decât scopul și obiectul concordatului preventiv, — dar această părere cade atunci când se mai ține seama și de împrejurarea că în art. 52, care reglementează repartizarea pierderilor băncilor, — o asemenea dispoziție procedurală nu există, și așa fiind, nu se poate imagina, că legiuitorul a picat într'o atare

gravă contradicție și anume că creditorii ipotecari ai comercianților să fie apărați de rigorile legii lichidării, iar creditorii ipotecari ai băncilor și societăților anonime să sufere acele consecințe.

Socotesc că acelor dispozițiuni din art. 50 din lege nu li se poate recunoaște altă valoare, decât aceea a unei simple forme procedurale.

Ca consecința acelor spuse rezultă că dispozițiunile art. 54 din regulamentul legii lichidării, care prevede că în stabilirea capacității de plată a comerciantului se va ține seama de reducerile creanțelor ipotecare sau privilegiate, dparte de a fi contrarii legii, ele sunt tocmai o aplicațiune justă a spiritului și a textului legii și deci acest text din regulament este obligator.

AL. ULVINEANU

Preșdinte la Curtea de Apel Cluj

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Dec. Nr. 696—1934. Preșdinta C. Crăciunescu, consilier

Contencios, Reclamantul atacând în contencios refuzul autorității de a rezolva cererea în mod negativ, el putea complecta cererea de a ataca aceste din urmă ordini și instanța sa era datoare să judece și aceasta cerere, pe care partea o putea face oricând nefiind legată de termen.

DELIBERĂND,

Având în vedere că în adevăr art. 4 al. II din legea contenciosului administrativ prevede că în cazul când particularul a adresat o cerere administrațiunii, cererea în justiție va trebui să fie făcută după expirarea unui termen de 30 zile libere această dată.

Considerând că în speță deși este adevărat că reclamantul a atacat prin acțiune în contencios refuzul administrațiunii de a rezolva cererea sa de a i se plăti salariul pe timpul cât a fost suspendat, totuși, întrucât dânsul primind între timp răspunsul cerut, prin ordinul Ministerului Nr. 33837—932 și a complectat acțiunea prin aceea că a crezut și anularea acestui ordin Ministerial cu No. 33837—1932, prin cre i s'a refuzat categoric achitarea salariului pe timpul suspendării — complectare permisă de art. 88 și 189 din proc. ard., Curtea de fond trebuia să cerceteze chestiunea dacă acțiunea a fost intentată în termenul de 60 zile pentru refuzul administrațiunii de a răspunde la cererea reclamantului, ci însăși valabilitatea ordinului Nr. 33837—1932, care putea fi atacată oricând prin acțiune în contencios, potrivit art. 1 și 4 legea contenciosului.

Că, prin urmare în speță, Curtea de fond cercetând acțiunea reclamantului numai din punctul de vedere dacă a fost intentată în termen, fără să judece și cererea de anulare a actului administrativ de autoritate — ord. Minist. Nr. 33837—1932, — a comis un exces de putere și o violare de lege.

Că dar motivul I de casare este întemeiat, așa că recursul urmează a se admite ca atare fără a se mai discuta motivul II de casare, care devine fără interes, iar judecarea fondului din lipsă de timp, o amână la 15 Octombrie a. c. ora 9 dim. pentru când părțile se vor cita.